

Grand Island slipper sitt nye album 25. januar. I kjølvannet av slippet drar bandet ut på turné med Kaizers Orchestra.

FOTO: CARINA MUSK-ANDERSEN

Til skogs og tilbake igjen

Da storbylivet ble for mye av en distraksjon for musikerne i Grand Island, dro de fem til et nedlagt pensjonat i de dype svenske skoger.

■ GITTE JOHANNESSEN

– Der kom vi inn i en rytme; rodde båt, hogg ved, laget mat, gikk tur i skogen – og spilte, noen ganger i åtte timer i strekk. Og når vi ble lei av hverandre, dro vi til det lokale vertshuset og spilte litt, forteller Jon Iver Helgaker, tangentmann i det viltterlydende bandet.

Såpass mye betød skogsoppholdet, at de døpte albumet etter det – rett og slett. Med kartreferanse og alt: «Songs from Östra Knoll 1:22».

– Det var et digg sted å lage ting. Det var ikke annet å gjøre enn å spille, fastslår Espen Gustavsen, som stilte med låtskissene som ble til låter og som fikk sine arrangementer der i dypet av Värmland.

TRE GJESTER

Nå slapp bandets muligens noe mindre skogselskende venner å bli med på turen. Janove Ottesen fra Kaizers Orchestra ytte sin vokal fra studio i Stavanger. Jørgen Munkeby fra Shining tok med tverrfloyte og saksofon mens Steven Wilson fra Superfamily tok med seg selv – og tro til i Oslo med sine bidrag.

– Vi tok dem med for å gjøre ting fetere. Ellers kunne vi gjort det selv, fastslår Espen Gustavsen.

Når Kaizers Orchestra legger ut på kort turné i februar, blir Grand Island med på ferden, før de fortsetter å turnere på egen hånd utover i mars måned.

For når de svenske skoger først er inntatt, står norske landskap for tur.

– Vi har spilt så mye ute at vi nå er hypp på å spille mer i Norge. For hver norske runde vi har gjort, har vi jo spilt flere turneer ute i Europa, sier Espen Gustavsen.

Han medgir at Grand Island

næret «en vag rockedrom» om å spille i Europa. Men det innebar så mye jobb at de måtte forsake Norge.

MER HELHETLIG

Likevel kan ikke Grand Island klage på mottakelsen her på berget heller. Debutalbumet «Say No To Sin» kom i 2006 på kredselskapet Racing Junior. Allerede før utgivelsen ble det mye snakk om bandets entusiastiske sjangermiks av hardsoul-bluegrass-disco, hardcore og rock'n'roll. Etter sin Bylarm-opptreden ble de booket til Øya og Quart. Plata ble blant annet karakterisert som «en av de aller beste rockedebutene» det året.

Toeren «Boys & Brutes», som kom i 2008, ble Spellemannsnominert i rockeklassen.

Da treeren skulle lages, bestemte Grand Island seg for å stramme inn litt.

– Det var kult å leke litt på de to første. Nå ville vi lage smartere og mer helhetlige låter, der vi ikke bare boltret oss eller briefet med våre respektive instrumenter, men hadde fokus på at det skulle være en gjenkjennelig grunntone, fastslår Espen Gustavsen.

UT PÅ TUR

Nå er det snart ut på tur for de fem i bandet, og det gleder de seg til. I motsetning til mange andre band så er Grand Island de involvertes første band, og det var spillelederen som startet det hele for Espen Gustavsen, broren Pål Gustavsen på banjo/mandolin/gitar/vokal, Jon Iver Helgaker, Nils Ulset Brodersen på trommer og det nye innslaget Eirik Iversen på bass.

– Vi synes det er moro å lage låter sammen, og moro å spille ute sammen. Vi har spilt først og fremst, og så er veien blitt til mens vi har gått. Det var aldri noe mål å bli «rockestjerner», sier Jon Iver Helgaker.

Nå venter norske landeveier på de fem – samt en tur til Sverige igjen.

– Vi ble invitert tilbake til vertshuset i Värmland for å spille mer! (ANB-NTB)

«Der kom vi inn i en rytme; rodde båt, hogg ved, laget mat, gikk tur i skogen – og spilte, noen ganger i åtte timer i strekk.

Jon Iver Helgaker, tangenter.

Myten Melgaard

Det norske kunstpublikum får i vår en unik mulighet til å bli kjent med Bjarne Melgaard gjennom en tettpakket retrospektiv på Astrup Fearnley.

UTSTILLING

Bjarne Melgaard – «Jealous»
Astrup Fearnley Museet for Moderne kunst
21.01.–25.04.

Homerootiske, eksplisitt seksuelle, til dels sadistiske og etisk problematiske kunstprosjekter kjennetegner kunstnerskapet til Bjarne Melgaard. Med et særegent, burlesk uttrykk kombinert med ekspresjonistisk råskap, har han gjort seg bemerket som en av våre helt store kunstnere.

Det var rundt midten av 1990-tallet at Bjarne Melgaard gjorde sitt gjennomslag på den norske kunstscenen. I årene som har gått siden den gang, har han bedrevet omfattende reisevirksomhet og bygd en internasjonal karriere. Astrup Fearnleys store monstring av Melgaard gir oss et til nå unikt overblikk over kunstnerens utvikling og produksjon.

I den tidligste produksjonen ser vi Melgaards store ekspresjonistiske potensial, i arbeider som mer enn henter til et kunstnerisk slektskap med Edvard Munch. I enkelte verker er referansene til Munch spesifikke, som at Munchs navn er sitert i selve bildet, eller at motivet henviser til Munchs arbeider. Et eksempel er Munchs variasjoner over kysset, som det nærmest er laget en parafrase over i et av Melgaards bilder. Black Metal-serien med sin rockestetikk framstår som et sidespor, i denne sammenhengen. Kanskje er det allmenngjøringen av Black Metal-miljøet (ref. Grand Prix) som gjør at denne serien nå virker noe datert. To store, nye installasjoner hvor fotografier, sadistiske skulpturer og

symbolske referanser er koblet sammen, er også del av utstillingen.

NYE ARBEIDER

Det siste halvannet år har Bjarne Melgaard vært bosatt i New York, hvor han har startet en Warhol-esque produksjon av malerier, med assistenter som hjelper til å male enorme fotorealistiske komposisjoner. Nettopp disse får hovedoppmerksomheten i Bjarne Melgaards første retrospektive utstilling.

Her møter vi på en sammenblanding av personlige fotografier, hvor både Melgaard selv, hans mor og hans far dukker opp i bilder overmalte med tilsynelatende dagboksnotater som beskriver sadistisk seksuell atferd eller selvforaktende kommentarer. Enkelte samfunnskritiske kommentarer får også komme til overflaten her, som i maleriet av moren i en utstilling, overmalt med ordene «Socialism is a word for the upper middle class».

Eksplisitt vold skildres også, her forekommer både brukkne ribbein og en avskåret brystvorte som del av seksuell atferd. Gigantpeniser og dyreskikkelser er gjengangere i maleriene. På flere av motivene er malingen lagt på så tykt at den står i overhengende fare for fysisk å velte ut av overflaten. Slik skapes referanser til ekskrementer, avfall og trash. Ikke minst er her også referanser til «Bad Painting» og Die Junge Wilde. Martin Kippenberger er en klar referanseperson her, med tanke på uttrykk, og med tanke på skildringen av egen rusmisbruk.

Me
og
kur
Saf
NA
dek
(N
nis
unq

PR
Bja
lik
ant
pek
nin
ble
i V
Ols
en
me
Kla
Me
ku
elle

i si
seh
ror
no
sel
«ch
inr

KU
Ne
ku
tilf

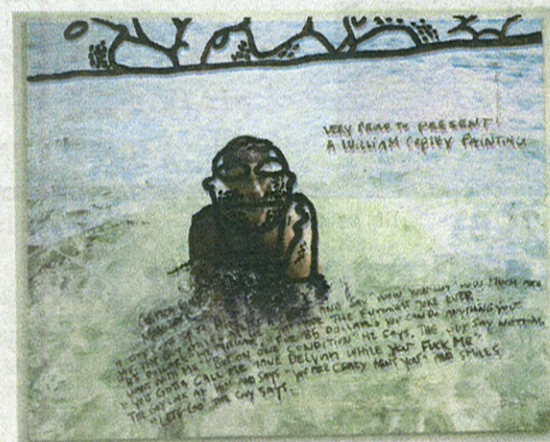

På flere av motivene har Bjarne Melgaard lagt malingen på så tykt at den står i overhengende fare for fysisk å velte ut av overflaten. Slik skapes referanser til ekskrementer, avfall og trash.

« Det som er sentralt her, er hvordan Bjarne Melgaard fører en kamp med kontroversielle tema.

Nina Marie H. Holmefjord, kunstkritiker i Dagsavisen

ard

Det er nærliggende å henge seg opp i tematikken til Melgaard i møtet med hans arbeider, la det mørke, burliske og etisk utfordrende stå i veien for en dypere lesning av hans kunstnerskap. Dette så vi i forbindelse med NRK-programmet Safaris intervju med kunstneren i fjor vår, da Melgaards NAMBLA-bilder fikk all fokus i reportasjen, og hvor medie-dekningen i etterkant antok ufine kvaliteter. NAMBLA (North American Man/Boy Love Association), var en organisasjon som ville legalisere kjærlighet mellom menn og unge gutter.

PROVOSERENDE ESTETIKK

Bjarne Melgaard ble offer selv, for en kampanje som nær satte likhetstegn mellom kunst og liv, og hvor det ble mer enn antydning at han flørtet med pedofili. Hanne Beate Ueland peker i katalogen til utstillingen på hvor langt pressedekningen gikk, ved å nevne at moren til ett av Baneheia-ofrene ble brukt som en motstander av Melgaards kunst i en artikkel i Vårt Land. Kunstkritikkens egen provokatør, Tommy Olsson, kom på banen i denne sammenhengen og påpekte i en kommentar i Morgenbladet viktigheten av å sette et skille mellom etikk og estetikk. Forfatter Stig Sæterbakken sa til Klassekampen, i forbindelse med kontroversen rundt Melgaards kunst, at han synes de mest etisk uansvarlige kunstnerne nettopp er de som ikke tør å ta opp kontroversielle tema.

Trude Schjelderup Iversen stiller farlige likhetstegn her i sin anmeldelse av utstillingen på Kunstcritikk.no, hvor selve anmeldelsen har fått låne tittel av Karl Ove Knausgårds romanprosjekt, og hvor de to knyttes sammen som den norske kunstens wonderboys pr. dags dato med hver sine selvbiografiske prosjekter. Det er fristende å anta at Melgaards «chemical diaries» er ekte dagboksnotater, og at vi får et reelt innblikk i Melgaards liv.

KUNST VS. LIV

Nettopp her ligger noe av nøkkelen i det å gå Melgaards kunst i møte: en må være villig til å forstå at det i de fleste tilfeller finnes et skille mellom kunstner og kunstnerisk

produksjon, hvor det ikke automatisk kan settes likhetstegn mellom det kunstneriske utsagn og kunstnerens egne preferanser, eller etiske ståsted. Det er ikke viktig for oss som betraktere om elsker Jean Claude fra maleriene finnes, eller om han er fiktiv, og det er heller ikke viktig for oss hva som er selvopplevd, eller eventuelt ikke selvopplevd av de korte tekstene som serveres fra lerretet.

Det som kan være interessant å se på, er selvfølgelig hvordan denne ambivalensen mellom autobiografi og fiksjon er med på å bygge Myten Melgaard. Det som imidlertid er

sentralt her, er hvordan Bjarne Melgaard fører en kamp med kontroversielle tema, bringer ubehagelige historier til syne, og slik forteller om parallelle virkeligheter av seksuelt begjær, makt, misbruk og nederlag som går langt forbi den mediepolerte, sosialdemokratiske hverdagen vi er vant til å ferdes i.

NINA MARIE HAUGEN HOLMEFJORD

NATIONAL
THEATRET

★ URPREMIERE I KVELD
Amfiscenen

Med Andrine Sæther, Christian Skolmen, Marte Engebretsen, Giske Armand, Jan Sælid og Finn Schau.
Regi: Anders T. Andersen. Scenografi: Erlend Birkeland. Kostymedesign: Cathrine Brathen. Lysdesign: Øyvind Wangensteen. Lyddesign: Erik Hedin. Maskor: Greta Bremseth. Dramaturg: Hege Randi Torressen.

HUSTYRANNEN

STAFYLOKOKKTRIOLOGIEN I

av Christopher Nielsen

Tlf. 815 00 811
www.nationaltheatret.no